

Informe del rector Javier Lafuente al Claustre

20 de març de 2024

Bon dia, benvolguts membres del Claustre i benvolgudes persones que assistiu a la sessió com a convidades,

En el Claustre del 20 de desembre passat, vaig començar la meva intervenció mencionant el conflicte obert a la Franja de Gaza, i vaig defensar una resolució pacífica i, sobretot, justa amb el poble palestí. Malauradament, els darrers mesos la situació no ha fet res més que empitjorar, amb una xifra de víctimes civils certament insuportable i un bloqueig humanitari que excedeix qualsevol escenari de defensa legítima per part de l'Estat d'Israel. D'altra banda, també tenim, a les portes de la Unió Europea, la guerra d'Ucraïna, perillosament cronificada, i certs dirigents polítics que atien discursos armamentistes i bel·licistes que recorden foscos temps passats d'Europa i davant dels quals ens hem de rebel·lar. No ens hem de cansar de defensar, des de l'acadèmia, una resolució pacífica, negociada i justa dels conflictes. Com a ciutadania no podem mirar cap a un altre costat. Jo, com a rector, no ho faig ni ho faré.

Pel que fa a la situació política més propera vull posar en relleu que el moment en què es troba el país fa que algunes de les qüestions que jo pensava abordar passin, òbviament, a un segon terme. La UAB és una institució sòlida i amb un inqüestionable prestigi en tots els àmbits, i l'Equip de Govern té el ferm compromís de fer-la avançar encara més, mantenint el rumb que ens vam traçar amb la màxima solvència i rigor. Però, certament, la pròrroga dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya ens obliga a fer un replantejament d'alguns objectius estratègics.

A tall d'exemple, i en aquest cas en termes més operatius que no pas polítics, una de les qüestions afectades directament és el pagament del 2 % d'increment salarial d'aquest any, 2024. A la UAB estàvem pendents de fer el pagament a tot el personal tan bon punt rebéssim l'autorització de la Generalitat, un cop aprovats els pressupostos de 2024. Ahir mateix, el conseller em va confirmar que ho articularien amb una altra fórmula, que, n'estic convençut, duran a terme tan aviat com els sigui possible.

Dit això, entraré directament a explicar-vos algunes novetats relacionades amb les accions que impactaran directament en el que sempre he definit com la meva màxima prioritat, i que és, alhora, el nostre principal actiu: les persones.

Persones

Tal com vaig avançar al Claustre de 20 de desembre, aquests últims mesos els rectors de les universitats públiques catalanes hem mantingut diverses reunions amb el conseller de Recerca i Universitats i amb representants de la CRUE i del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, per buscar un acord de finançament d'una part de les despeses de PDI derivades de l'aplicació de la LOSU.

El passat 29 de febrer, després de reunir-nos amb el conseller Nadal, ens vam reunir amb la ministra Morant per fer un seguiment dels diversos temes oberts arran de l'aplicació de la LOSU. En concret, vaig demanar a la ministra dues coses, a part de l'ajuda per a la contractació de PDI: un pla d'increment del PTGAS similar al que s'ha plantejat per al PDI, i noves convocatòries per dotar d'infraestructures científiques els grups de recerca i serveis científicotècnics.

Aquesta setmana passada han tingut lloc dues reunions, una de l'Assemblea General de la CRUE, a Santiago de Compostel·la, en què es van plantejar les necessitats de PDI per a la implementació de la LOSU, i una d'una delegació de la CRUE amb el president del Govern espanyol i la ministra Diana Morant, a Madrid, en la qual es va concretar el compromís del Govern espanyol de finançar 3.400 places de personal ajudant doctor per a tot el sistema públic universitari espanyol. En aquesta proposta, s'incrementa de 4.200 a 5.100 l'estimació de les necessitats d'incorporació de docents, i el Govern espanyol es compromet a finançar dos terços del cost, és a dir, 3.400 places a partir del curs 2024-2025 durant un període de sis anys; les comunitats autònomes hauran de sufragar el cost de les 1.700 places restants, corresponent a un terç del cost total. En el cas de Catalunya, les places finançades seran de professorat lector, que com ja sabeu tenen un cost addicional de 10.000 euros anuals. Després de la meua reunió d'ahir amb el conseller Nadal no tinc dubtes que s'arribarà a un acord entre Catalunya i el Govern de l'Estat que permetrà incorporar tots els lectors en un període de sis anys.

En l'última sessió del Consell de Govern vaig anunciar que, en relació amb el Projecte de pressupostos, el conseller de Recerca i Universitats ens havia informat que, si s'aproven els pressupostos, podríem comptar amb 55 milions d'euros per al Pla d'inversions universitàries, els 20 M del Pla de xoc per al relleu generacional, 5 + 5 M€ per al Pla de millora del PTGAS i els recursos relacionats amb el creixement vegetatiu.

En aquest sentit, en la reunió que vaig mantenir ahir al migdia amb el conseller, em va confirmar que, tot i tenir pressupostos prorrogats, podia confirmar que el Pla d'inversions es quedaria en els 51 M€ de l'any passat, però que podíem comptar amb

els 20 M€ del Pla de xoc per al relleu generacional per al PDI i els 10 M€ per al PTGAS, així com amb els recursos pel creixement vegetatiu.

Sabeu que enfortir el nostre ecosistema amb aliances europees és una de les nostres prioritats, i ECIU ha estat una aposta de què ens sentim especialment orgullosos. En aquest sentit, tot i saber que aquest no és un tema propi del Claustre, permeteu-me que agraeixi públicament la dedicació i la tasca duta a terme pel vicerector Màrius Martínez durant els tres anys en què ha tingut la presidència de l'ECIU, mandat que finalitza aquest mes d'abril. La meva sincera enhorabona per la bona feina!

I continuant amb aliances, i en el marc de l'Aliança 4 Universitats, vull informar-vos que a la darrera Assemblea General (el 30 de gener) es va fer una presentació de l'activitat de l'oficina OPERA a Brussel·les, així com dels resultats en projectes internacionals de les quatre universitats que en formem part (UAB, UPF, UAM i UCIII). L'Autònoma lidera els projectes europeus i particularment en el programa marc actual de 2021-2027.

I fruit d'una altra aliança, aquesta sí que del tot estratègica, ha sorgit l'acord dels rectors de les universitat públiques catalanes per elaborar plegats les bases d'un nou model de finançament universitari per presentar al Departament de Recerca i Universitats. Treballarem conjuntament per plantejar i posar al damunt de la taula un document de partida per acordar amb el Govern.

Sostenibilitat

Pel que fa a les mesures de sostenibilitat, tenim la ferma voluntat d'avançar en la reducció de l'ús de recursos com l'aigua i l'energia i cap a la neutralitat climàtica de la nostra universitat en emissions directes per al 2030. Per aquest motiu, ja us anuncio que el lema per al curs acadèmic 2024-2025 anirà en aquest sentit.

Com sabeu, hem estat treballant en les mesures d'adaptació a la situació d'emergència per sequera que pateix el país, ja des de molt abans de l'agreujament d'aquesta situació. Vull destacar el retorn que aquestes mesures d'estalvi d'aigua tenen, també, en l'aspecte econòmic. Per a aquest any, 2024, hem decidit augmentar en més de tres-cents mil euros la inversió en mesures d'estalvi d'aigua i reducció de fuites, és a dir, hi invertirem el triple que l'any passat. Aquestes mesures tindran continuïtat i, per tant, seran també una font important d'estalvi econòmic per als exercicis següents.

Alumnat

Pel que fa a accions relacionades amb l'alumnat, l'altre eix fonamental, us informo que estem treballant en el **mapa d'experiències de l'estudiant**, un projecte finançat pel Consell Social. L'objectiu és fer una anàlisi i un mapa de les experiències

extracurriculars d'aprenentatge de l'alumnat de la UAB al llarg del seu itinerari educatiu. Això ens donarà una diagnosi de les activitats, els espais i les etapes al llarg de la seva trajectòria educativa. Esperem tenir els resultats cap a finals d'abril.

I tampoc vull deixar de fer esment a l'aprovació del **I Pla d'acció per a l'ocupabilitat** per al quadrienni 2024-2028. Aquesta és sense dubte una gran fita, i vull felicitar la vicerectora d'Alumnat i d'Ocupabilitat i el seu equip per fer-ho possible.

Igualtat

Pel que fa a l'activitat duta a terme a la nostra universitat amb motiu del 8M, dia Internacional de les Dones, vull destacar l'acte institucional del 6 de març passat, en què es va premiar la professora Margot Pujal, del Departament de Psicologia Social, pel compromís que ha demostrat amb la igualtat de gènere i els drets de les dones.

En relació amb la tornada dels professors sancionats, ja hem anat informant que l'entitat Fil a l'Agulla ha estat fent reunions des de fa gairebé un any amb els diferents col·lectius i amb persones més directament implicades en els casos. A partir d'aquestes reunions, es va fer una sessió el febrer passat, convocada per l'Observatori per a la Igualtat, en què Fil a l'Agulla va posar en comú la seva diagnosi. En aquesta trobada hi van participar els deganats, membres de la Comissió de Convivència i representants d'igualtat dels centres, entre d'altres.

També va tenir lloc un fòrum obert a la Facultat de Filosofia i Lletres el dia 13 de març. Amb l'acompanyament també de Fil a l'Agulla, la secretària general i la degana de la Facultat van participar en aquesta activitat, a la qual estaven convidats l'alumnat, el PTGAS i el PDI del centre.

De manera més concreta, la secretària general segueix mantenint trobades amb departaments, deganats, alumnat, etc., per tal d'informar i posar en comú les mesures adoptades i les propostes d'actuació que es duran a terme tan bon punt aquestes persones acabin el seu període de sanció i s'incorporin de nou al seu lloc de treball.

No vull deixar d'esmentar que, precisament en el Fòrum Obert a la Facultat de Filosofia i Lletres, un grup de persones de les quals no sabem qui són ni si formen part de la nostra comunitat, i que es defineixen com a socialistes, sota les sigles OJS (Organització Juvenil Socialista), van fer una intervenció amb un to poc adequat i una actitud del tot irrespectuosa. Aquest mateix grup va protagonitzar una acció per impedir que una professora pogués impartir classe el 5 de març passat. Segons van dir, aquesta era una acció puntual, una jornada de lluita contra la transfòbia. Aquest grup no està inscrit en el directori de col·lectius de la UAB i, per tant, no hi tenim cap interlocució. La Universitat ha de preservar la llibertat d'expressió i celebro que la professora hagi pogut impartir les classes següents amb normalitat.

Comissió de Convivència

El mes de gener passat es va posar en marxa la Comissió de Convivència de la UAB, amb l'objectiu que els conflictes que sorgeixin entre els membres de la comunitat universitària es puguin resoldre amb mitjans alternatius de mediació. Ja s'ha encetat una campanya de comunicació per donar a conèixer aquesta comissió entre la comunitat, que inclou per exemple la difusió de la infografia que s'ha dissenyat per acord de la mateixa Comissió, la informació a les pantalles Difon dels centres, i notícies al web, entre altres mesures.

Saló de l'Ensenyament

Un any més, l'estand de la UAB ha estat un èxit al Saló de l'Ensenyament gràcies al compromís de tot l'equip de persones que han informat sobre l'oferta d'estudis de grau més de 30.000 futurs estudiants universitaris que han passat pel nostre espai (falta la dada del global del Saló, que segurament ronda les 100.000 persones). La campanya sobre salut mental va ser-hi present amb un sorteig de 2000 bosses que ens ha permès tenir per primer cop dades d'estudiants que s'han interessat pels nostres graus al Saló. A més, l'Espai Ciència, promogut per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, ha estat un aparador únic de la transferència de la recerca que fem a la Universitat, en el qual la divulgació científica ha estat la protagonista, i ha servit per promoure les vocacions científiques de centenars de joves.

Recerca

I vull acabar l'informe donant algun apunt relacionat amb la recerca a la UAB, un dels nostres grans valors. La Universitat Autònoma de Barcelona ha obtingut 62,2 M€ de finançament per a 101 projectes de recerca i innovació en el marc de Horizon Europe (2021-2027) en els tres primers anys del programa. Aquesta xifra suposa un 47 % més respecte als primers tres anys del programa anterior, Horitzó 2020, i posiciona la Universitat Autònoma com la primera de l'Estat en captació de fons europeus.

I si hem arribat fins aquí, amb aquestes dades que ens han d'omplir d'orgull, és fonamentalment gràcies a l'esforç i a la magnífica tasca de tots vosaltres, i us ho vull agrair, en nom meu i de tot l'Equip de Govern.

Renovació dels Estatuts

Tot i que tenim a l'ordre del dia un punt específic per tractar del projecte de renovació dels Estatuts, vull fer palès que el procés participatiu a què s'ha sotmès l'avantprojecte ha comptat amb gairebé 800 aportacions. La valoració que en faig és molt positiva, perquè mostra, de nou, la bona salut democràtica de la nostra institució i l'interès dels membres de la comunitat universitària a participar en el procés per fer que aquests estatuts siguin els estatuts de tothom. Moltes gràcies, de debò, per la vostra implicació!

I ara estic a la vostra disposició per respondre les qüestions que considereu.

Moltes gràcies per la vostra atenció!